

**CSURGÓ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJA**

2015.

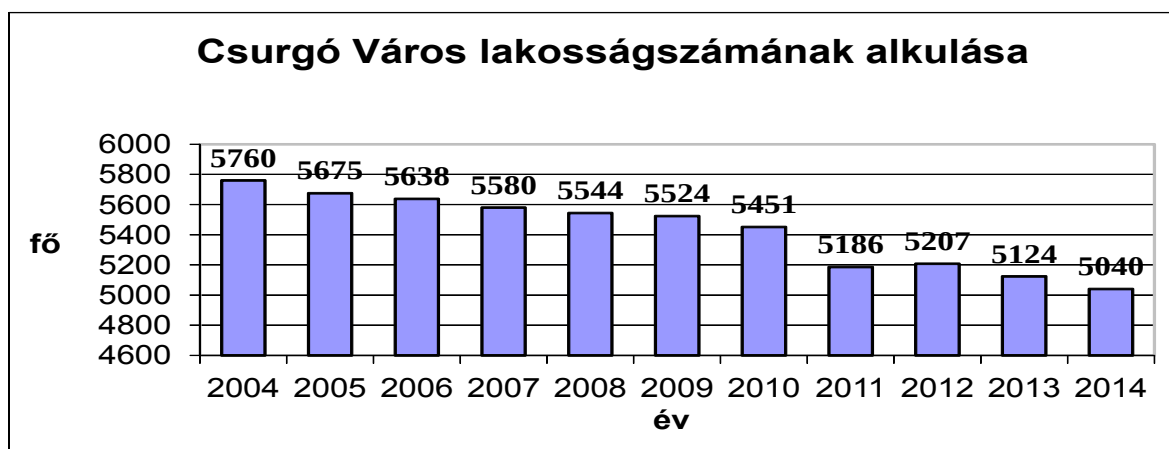
I. Fejezet

A koncepció célja, funkciója

A koncepció elsődleges célja, hogy az ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatok tervezését, a hiányzó ellátások megszervezésének módjait határozzák meg. Fontos, hogy az alapellátások területén a szociális és gyámügyi törvényben, amellet a végrehajtási rendeletekben megfogalmazott tárgyi, személyi, valamint szakmai előírások megfelelő működését valósítsuk meg.

A szolgáltatástervezési koncepció funkciója a település szociális szolgáltatásainak távlati fejlesztését megalapozó tervdokumentum készítése, amely megalapozza és meghatározza a szociális szolgáltatások fejlesztési céljait és a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket. A dokumentumban rögzítésre kerülnek a szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos tervek, távlati célok, valamint azok a javaslatok, melyek az intézményrendszerben a szociális ellátások egyenletes fejlődését segítik elő.

1. Demográfiai mutató

Csurgó lakossága 2004-2014 között 5760 főről 5040 főre, azaz 720 fővel csökkent, elsősorban halálozási és az alacsony születésszám miatt, de elköltözés miatt is.

60 éven felüliek száma (fő)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ¹	2014 ²
	1125	1007	1016	1117	1043	1100	1130	976	1197	1205

¹ 2013 adat forrás: KSH

² 2014 adat forrás: KSH

18 éven aluliak száma (fő)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ³	2014 ⁴
	960	912	861	1041	830	748	1040	987	844	790

A lakosságon belül a 60 éven felüliek számának stagnálása, továbbá a 18 év alatti korosztály csökkenése látható. Az aktív korosztály 18-59 évesek száma a lakosság 40 %-át teszi ki.

Szoros összefüggés van a demográfiai változások és a szociális szolgáltatási igények alakulása között. A magasabb életkort megérők egészségi állapotában bekövetkező kedvezőtlen változások pedig, a bentlakásos teljes körű ellátás iránti igényeket növelhetik.

Jelentős azok száma, akiknek felnőtt gyermekei/k távoli nagyvárosokban, esetleg külföldön találnak munkát. Az utóbbi 10 év tendenciája, hogy az egyetemekre, főiskolákra bejutott fiatal korosztály töredéke tér csak vissza Csurgóra.

2. Társadalmi, gazdasági változások

A következő táblázat a munkanélküliségi arányok változásait mutatja be 2010-2014 év közötti intervallumban. Csurgó és a Csurgói járás területén jelentős mértékben csökkent négy év alatt az álláskeresők száma. Ennek ellenére városunkban és a járás területén országos viszonylathoz képest még így is magas a munkanélküliség. A családok nehéz helyzete továbbra is nagy kihívást jelent a szociális ellátó rendszer számára, tehát a szociális szolgáltatások további erősítése szükséges.

Időszak	Csurgó		Csurgói járás (kistérség)	
	Álláskeresők száma, fő	Álláskeresői mutató ⁵ , %	Álláskeresők száma, fő	Álláskeresői mutató ¹ , %
2010. január	622	24,9	2385	32,7
2014. január	381	18,5	1545	24,5

3. Jogi környezet változása

A 2004-ben elfogadott városi szolgáltatástervezési koncepció megalkotása óta eltelt 10 évben a szociális törvény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat szabályozó fejezete több alkalommal módosult.

³ 2013 adat forrás: KSH

⁴ 2014 adat forrás: KSH

⁵ nyilvántartott álláskereső a gazdaságilag aktív népesség becsült számának %-ában

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben meghatározásra kerültek az önkormányzat kötelező feladatai. Az egyes szociális alapfeladatok továbbra is az önkormányzat feladatát képezik. A feladatok ellátásának részletes szabályait jogszabályok tartalmazzák.

4. A szociális szolgáltatásokban történt változások 2012-2014 között

2013. június 1-napjától kezdődő hatállyal határozatlan időtartamra Csurgó város, Berzence, Csurgónagymarton, Porrog, Porrogszentkirály, Porrogszentpál, Somogybükkösd, Somogyicsicsó és Senta Községek Önkormányzatainak Képviselő-testületei létrehozták a Csurgó Központú Szociális és Gyermejjóléti Társulást, mely jogi személyiségként működik.

Társulás látja el a Csurgói Városi Szociális Intézmény által a következő szociális alapfeladatokat:

- a) étkeztetés
- b) házi segítségnyújtás
- c) nappali ellátás
- d) gyermekek napközbeni elhelyezését. (Bölcsőde).

A 2004-ben megalakult Csurgó Kistérségi Többcélú Társulás fogyatékkal élők nappali ellátásának feladatából 2013-ban kikerült Gyékényes Község Önkormányzata, aki a továbbiakban önállóan látja el e feladatot.

2014-ben a házi segítségnyújtás feladatban az ellátotti létszám bővítésére került sor 9 fővel, mely 1 fő gondozói létszám növelést jelentett.

II. Fejezet

Az önkormányzat által biztosított szociális szolgáltatások:

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan nehéz helyzetben lévő egyéneknek, hogy otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelüket fenntarthassák, valamint egészségi-, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáikat megoldhassák.

Az alapszolgáltatások körében a települési önkormányzatok elsősorban az időskorúak, a fogyatékos emberek és a betegek számára nyújtanak szolgáltatásokat.

A jelenlegi hatályos törvényi szabályozás szerint a szociálisan rászorultak részére szociális személyes gondoskodást önkormányzatunknál az alábbi területeken kell kötelezően biztosítani:

- *étkeztetés*
- *házi segítségnyújtás*
- *családsegítés*
- *idősek nappali ellátása*
- *fogyatékosok nappali ellátása*

Az ellátásokat igénybevevők száma, a következőképpen alakult:

Év	étkeztetésben részesül		házi segítségnyújtásban	jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban	idősek nappali ellátása	fogyatékosok nappali ellátása
	helyben vagy elviszi	lakására szállítják	részesül			
2012	78	118	56	21	42	12
2013	76	110	55	22	45	8
2014	73	107	63	24	44	9

Étkeztetés:

melynek keretében legalább napi egyszeri meleg étkezéstről kell gondoskodni azoknál, akik maguk vagy eltartottjuk számára ezt nem képesek biztosítani. Az étkeztetés a lakossági szükségleteknek megfelelően történhet helyben fogyasztással, az étel elvitelével és házhozszállítással.

Az étkeztetés feladatát a Csurgói Városi Szociális Intézmény végzi Csurgó Város Önkormányzatával közösen. A hétfélig étkeztetést vállalkozóval kötött szerződés keretében látja el.

Az étkezők számának 2012-2014 közötti alakulása:

Kor	Étkeztetés nem szerinti megoszlása					
	férfi (F)			nő (N)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
18-39	2	1	2	1	1	-
40-59	13	13	14	9	9	3
60-64	17	16	13	16	15	21
65-69	18	15	14	17	19	14
70-74	7	7	10	15	16	19

75-79	12	7	10	19	15	15
80-89	6	5	4	35	37	33
90 év felett	1	2	1	8	8	7
összesen	76	66	68	120	120	112
együtt	2012: F+N=196; 2013: F+N=186; 2014: F+N=180					

Az intézmény minden felmerülő igényt ki tud elégíteni, azonban évek óta nem sikerült megoldani a diétás étkeztetést.

Házi segítségnyújtás:

keretében kell gondoskodni, azokról az időskorúakról, akik otthonukban önerőből nem képesek magukat ellátni, azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről és szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de amúgy képesek önmaguk ellátására. Ugyancsak ezen szolgáltatás keretében kell gondoskodni azokról, akik egészségi állapotuk miatt ezt igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak.

Az ellátást igénybevevők számának alakulása

Kor	Házi segítségnyújtás nem szerinti megoszlása					
	férfi (F)			nő (N)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
18-39	-	-	-	-	-	-
40-59	1	-	1	4	3	2
60-64	3	2	1	-	1	4
65-69	1	1	3	4	2	2
70-74	1	2	3	5	5	5
75-79	1	2	2	7	8	10
80-89	2	3	1	25	23	24
90 év felett	-	-	1	2	3	4
összesen	9	10	12	47	45	51
együtt	2012: F+N=56; 2013: F+N=55; 2014: F+N=63					

A házi segítségnyújtás keretében az igénybevevő személy részére saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátásokat, melyek között szerepel az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés, valamint veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok ellátásában való segítségnyújtás. A házi segítségnyújtás igénybevételének 2008. évtől feltétele a gondozási szükséglet vizsgálata. Ezt az ellátási formát szintén a Csurgói Városi Szociális Intézmény biztosítja.

A házi segítségnyújtásban ellátottak száma emelkedő tendenciát mutat, ami azt vonja maga után, hogy az igényeket a jelenlegi létszámmal nagyon nehéz kielégíteni.

Jogszabályváltozás következtében, miszerint az egy gondozóra vetített ellátotti létszám maximum 9 fő lehet, további ellátási igények megjelenése esetén kapacitásbővítést és működési engedély módosítását kell kérnünk. Jelenleg ellátatlanok azok a segítségre szorulóak, akik hétvégén is nélkülözik a családi segítséget.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele:

Kor	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem szerinti megoszlása					
	férfi			nő		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
18-39	-	-	-	-	-	-
40-59	-	-	-	-	-	-
60-64	-	-	-	-	-	-
65-69	-	-	-	1	-	-
70-74	-	-	-	2	-	2
75-79	1	1	1	2	4	3
80-89		3	3	14	14	15
90 év felett	1	-	-	-	-	-
összesen együtt	2	4	4	19	18	20
	2012: F+N=21; 2013: F+N=22; 2014: F+N=24					

Családsegítés:

amely által nyújtott általános és speciális segítő szolgáltatás a szociális munka eszközeinek és módszereinek alkalmazásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségek jólétéhez, fejlődéséhez, szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítés tevékenységének a szükséges mértékig ki kell terjedni az igénybevevő környezetére, különösen családjának tagjaira. Olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, családok, különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

A családsegítést a Csurgó Kistérségi Többcélú Társulás fenntartásában működő Csurgó Kistérségi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat látja el.

Az ellátást igénybevevők száma:

Gondozási esetek	Gyermekek száma 2012	Gyermekek száma 2013	Gyermekek száma 2014
Alapellátásban történő gondozás	86	72	61
Védelembe vétel	7	14	15
Ideiglenes hatályú elhelyezés	-	-	-
Átmeneti nevelés	18	19	21
Vérszerinti családgondozás	16	16	19
Válsághelyzetben lévő várandós anya megsegítése	1	-	1
Családba történő visszahelyezés, utógondozás	-	-	-
Összesen	128	121	117

A nappali ellátás⁶:

hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

1. tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
2. tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
3. harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A fenti alapszolgáltatások a társulásban résztvevő önkormányzatok közigazgatási területén élő lakosságra terjed ki a Csurgó Központú Szociális és Gyermejjóléti Társulás által fenntartott Csurgói Városi Szociális Intézmény, valamint a Csurgó Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Csurgó Kistérségi Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat útján.

Ugyancsak a Többcélú Társulás által fenntartott intézmény keretében biztosított a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nem kötelező alapszolgáltatásként.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék használatára képes időskorú, vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása

⁶ 1993. évi III. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. Induláskor 2006-ban 46 készülék volt.

2007. szeptember 1-jétől a Csurgó Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz került az ellátás biztosítása.

A riasztások száma évente 110-120 közötti. A krízis helyzetek száma 45-50. Az új igénylők száma évente folyamatosan nő.

Időskorúak nappali ellátása:

Kor	Időskorúak nappali ellátása nem szerinti megoszlása					
	férfi			nő		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
18-39	1	-	-	1	1	-
40-59	6	7	6	3	5	4
60-64	3	4	3	4	3	5
65-69	3	3	4	4	8	7
70-74	2	2	-	5	5	4
75-79	2	-	3	3	3	5
80-89	1	2	1	3	1	2
90 év felett	-	-	-	1	1	-
összesen	18	18	17	24	27	27
együtt	2012: F+N=42; 2013: F+N=45; 2014: F+N=44					

Az ellátást a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek vehetik igénybe.

Az ellátás célja: a nyugdíjas személyek életkörülményei javítása, egészségi állapotuk megőrzése, lehetőséghez mérten javítása, közösségi szintér biztosítása.

Az ellátást a Csurgói Városi Szociális Intézmény biztosítja ún. Idősek Klubjában.

Az ellátás igénybevételének alakulása:

Idősek Klubja	Férőhelyek száma			Felvett tagok száma		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Arany János u.	20	20	20	5	6	5
Basakúti u.	25	25	25	8	14	8
Összesen:	45	45	45	13	20	13

A foglalkoztatáshoz külső támogatóktól származó alapanyaggal dolgoznak. Szükség lenne változatosabb eszközökre, de ezt anyagi okok miatt nem sikerült megoldani.

Fogyatékos személyek nappali ellátása:

A Csurgó Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Napsugár Szociális Intézményben történik. A szociális törvény 1993. évi III. tv. 65/F pontja szerinti feladatok 1/c pont: harmadik életévüket betöltött önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá megszervezni igény szerint az ellátottak étkeztetését.

Fogyatékos személyek nappali ellátásának alakulása:

Életkor	Fogyatékosok nappali ellátása					
	férfi			nő		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
18-39	6	5	6	5	2	1
40-59	1	1	1	-	-	1
60-64	-	-	-	-	-	-
65-69	-	-	-	-	-	-
70-74	-	-	-	-	-	-
75-79	-	-	-	-	-	-
80-89	-	-	-	-	-	-
90 év felett	-	-	-	-	-	-
Összesen	7	6	7	5	2	2
Együtt	2012: F+N=12; 2013: F+N=8; 2014: F+N=9					

Javaslat a szociális szolgáltatások fejlesztésére

Étkeztetés:

- diétás étkezés lehetőségének biztosítása
- az ellátásra jogosultak körének kiterjesztése

Házi segítségnyújtás:

- a gondozók létszámának bővítése a folyamatosan emelkedő igények kielégítésére

Családsegítés és fogyatékosok személyek nappali ellátása:

- kis létszámú lakóotthon, átmeneti otthon és nappali melegező létrehozása

Nappali ellátás:

- a hiányzó nappali ellátást nyújtó intézményekbe való bejutás biztosítása (támogató szolgálat),
- demens betegek nappali ellátásának kialakítása,
- akadálymentesítés,
- tűzjelző és riasztóberendezések beszerzése/beüzemelése,

- az idősök klubja számára mozgásjavító rehabilitációs eszközök beszerzése,
- az idősök klubja berendezésének felújítása az életkori sajátosságok figyelembevételével,
- a mozgáskorlátozottak szállítására alkalmas gépjármű beszerzése,
- intézmény szervezeti egységeinek közös épületbe történő átköltöztetése a költséghatékonyság miatt is.

Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények:

- a felmerülő szükségletek alapján indokolt lenne egy idősök tartós bentlakásos elhelyezését biztosító intézmény kialakítása.

III. Fejezet

Összegzés- Jövőbeni tervek

A szolgáltatástervezési koncepció célja az is, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése az ellátást igénylők megelégedésére szolgáljon, emellett magas színvonalú szakmai munka átgondolt és megalapozott költségvetés tervezésre épüljön. A szolgáltatási irányok meghatározásakor azonban jelentős akadályt jelent a jogszabályi környezet és az állami finanszírozás folyamatos változása.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat a kötelező alapfeladata szerinti ellátásokat biztosítani tudja. Személyi feltételek adottak. A tárgyi feltételek javítása kis lépésekkel folyamatosan történik.

Az Önkormányzat számára a legfontosabb feladat az elkövetkezendő időszakra éppen az, hogy a meglévő szolgáltatásait fenntartsa, a finanszírozás biztonságát megteremtse.

Cél:

- a szociális szükségleteket lefedő szociális és gyermekjóléti rendszer működtetése,
- az ellátás színvonalának megőrzése,
- a megjelenő új igények feltérképezése,
- az intézmények közötti szakmai munka erősítése a kompetencia-határok tiszteletben tartásával,
- az együttműködés további bővítése a településen működő civil és egyházi szervezetekkel,
- az önkormányzati fenntartású intézmények hatékony együttműködésének erősítése, a szakmai munka támogatása,

- bentlakásos intézmény feltételeinek vizsgálata, ennek keretében szükséges a lehetséges pályázati lehetőségek kutatása és felhasználása.

Nem hallgatható el azonban az sem, hogy a koncepció végrehajtása olyan mértékű finanszírozást igényel, melyet sem a szolgáltatást nyújtó intézmények, sem a fenntartást biztosító önkormányzati társulások önerőből nem képesek megoldani.

A szolgáltatástervezési koncepció végrehajtása – a költségvetési lehetőségek függvényében – tovább folytatódik, de a szociális szolgáltatást nyújtó intézményeknek, a fenntartóknak, valamint az önkormányzat által létrehozott Helyi Szociálpolitikai Kerekasztalnak lehetősége és egyben kötelessége a végrehajtás folyamatát két évente felülvizsgálni, annak érdekében, hogy a megvalósítás mindig a változó szociális szükségletekhez igazodjon.

Csurgó, 2015. április 23.

Fábián Anita
jegyző

Füstös János
polgármester